

Vi blir aldri ferdige med ...

MILANO

Motebyen arrangerer årets vinter-OL, så det er en god grunn til å besøke den herlige byen i Nord-Italia. De andre grunnene er enkle: god mat, shopping, kunst og aperitivo.

Tekst og foto: Helle Øder Valebrokk

KANALKVARTERET NAVIGLI: Området har historiske røtter for handelsrutene i Nord-Europa, og er nå et populært sted for lokale og turister, spesielt om kvelden.

Foto: PR, Getty Images

SILJE SANDBERG (37)

- Er matskribent, matinfluencer og kokebokforfatter
- Har studert to år ved Nuova Accademia di Belle Arti i Milano

Hvem drømmer vel ikke om å reise til denne vakre norditalienske byen? I januar kommer vintersportsfolket til området, for da arrangeres vinter-OL i Milano og omegn.

Men foruten å oppleve OL kan man ta for seg av byens fristelser. Og fristelsene kommer på rad og rekke. Det er nesten en sport i seg selv.

Milano er den perfekte by å reise til på venninetur, med kjæresten eller som en liten dannelsesreise for hele familien.

Man kan lett føle seg «under dressed» i denne byen, så pakk med deg hæler og finklær. Eller benytt muligheten til å kjøpe deg ny garderobe. Folk kler seg pent bare de er ute med søpla, så ikke værredd for å pynte deg. Å kle seg pent er en selvfølge for de fleste i dette motemekkaet.

Byens herremenn spankulerer velkledd med dress og slick hestehale side om side med uflidde turister med magebelte og utgatte joggesko. Damene tripper rundt på høye hæler, selv på brostein.

SHOP 'TIL YOU DROP

Det mangler ikke på eksklusive shoppingmuligheter. Milano er kjent som motebyen i Italia. Quadrilatero d'Oro og Via Manzoni er stedet for vindusshopping eller seriøs handleglade hvis lommeboken tillater det. Prada, Armani, Dolce & Gabbana, Missoni, Moschino og Versace er alle designere som kommer fra Milano, og de er alle representert med minst en butikk hver.

Foruten de mange store og kjente motedesignerne finner du også mer ukjente og «up and coming» navn. 10 Corso Como er alltid et spennende sted å stikke innom for inspirasjon. Prioriterer du ikke eksklusiv shopping finnes det også mange rimeligere designere, og ikke minst second hand-butikker der du kan gjøre designerkupp.

Men det er ikke bare klær du bør se etter. Duft deg gjennom koselige Via Brera og stikk innom de mange parfymebutikkene i gaten.

Er du i byen før 11. januar, kan du få med deg den unike utstillingen i Pinacoteca di Brera i samme strøk, der 120 antrekk kreert av Giorgio Armani står utstilt i de flotte rommene i museet. Utstillingen feirer 50 år med kreativitet for den nå avdøde italienske klesdesigneren. Armani bodde og jobbet i bydelen Brera.

Men det er ikke bare Armani som er verdt å se i Pinacoteca di Brera. Akkurat nå kan man også se restaureringen av Peter Paul Rubens verk «Nattverden» fra ca. 1632, mens du i Santa Maria delle Grazie kan se Leonardo da Vincis «Nattverden», som forestiller Jesu siste måltid slik det beskrives i Bibelen.

LA SCALA: Det legendariske operahuset åpnet dørene i 1778, og er verdt et besøk.

Et annet sted der man kan sette av en hel dag, er Fondazione Prada, som er dedikert moderne kunst og kultur. Få med deg filmmakeren Wes Andersons Bar Luce, en kafé og cocktailbar inne i bygget.

EN HEL DAG PÅ SPA

Vi damer elsker spa, og reiser du til Milano, vil du nå kunne oppleve et splitter nytt tilbud. Spa De Montel er et kurbad av de sjeldne. En gammel stall er gjort om til Milanos første urbane termalspa på hele 16 000 kvm. Vannet kommer fra en over tusen år gammel kilde som man nylig har funnet. På De Montel finner du 10 bassenger som holder en temperatur på mellom 34 og 38 grader. De ligger både innendørs og utendørs. Du kan også nyte 4 saunaer (inkludert russisk banja med høy fuktighet og høy temperatur), dampbad og hammam. I hele fem timer kan du gå fra sted til sted, ta en lunsjpause i restauranten eller en aperitivo i baren før du prøver flere av tilbudene eller en god behandling i et av rommene ovenpå. Sjelden har vi opplevd et så flott og lekkert anlegg. Spaet kan nås ved å ta metroen til San Siro og gå rundt stadion-området. Kall det gjerne en ferie i ferien.

Etter en dag med avslapping kan man vandre en halvtime ned til koselige Trattoria La Pesa dal 1902 og spise lokale spesialiteter som for eksempel mondegghili (kjøttboller med sennep- og honningsaus, ossobuco eller cotoletta alla milanese). Stedet er åpent til lunsj og middag, og du vil elske det erkeitalienske interiøret og den trivelige betjeningen. Ta en av de eldgamle

BOSCO VERTICALE: Den vertikale skogen er bokstavelig talt to grønne lunger i storbyen. Bygningene huser 800 trær, 4500 busker og 20 000 planter, over 100 ulike arter, og er et imponerende skue.

trikkene ned til sentrum, eller hopp på metroen hvis du har dårlig tid. Buss, trikk og metro deler samme billett, så velg det fremkomstmiddelet som passer deg best.

Den største og eldste Chinatown i Italia ligger i Milano. Området er ganske stort, og her finner du mange autentiske spisesteder og butikker. På Ramenamano lager de egne håndstrukne nudler. Men det ligger også andre perler i området. Den kjente og kjære vinbaren/butikken Cantine Isola dal 1896 er rett og slett verdt turen til Chinatown. Du står ved vintønner og vegger av vinflasker og nyter et glass av hva de måtte anbefale, og så tar du sikkert med deg en flaske eller to i kofferten hjem. Du er vel som oss og pakker bobleplast i bagasjen bare sånn i tilfelle?

Også kaffebutikken Torrefazione Moka Hodeidah må legges inn på kartet. Der kan man prøve den lokale drikken

barbajada, som består av kaffe, sjokolade og krem på toppen. Frokost eller dessert? Det bestemmer du.

UTFORSK BYEN

Milano er en travel by, og det er derfor deilig å finne perler utenfor sentrum der ikke alle andre befinner seg.

Bosco Verticale er bygningene med beplantning på fasaden. Over 90 forskjellige plantearter danner den vertikale skogen som man kan se i Porta Nuova-området. Byggene har private leiligheter, så man må kjenne noen for å se leilighetene innenfra.

Like ved ligger en av de mest spennende restaurantene i Milano. Ratanà er en moderne restaurant som serverer klassiske retter i et gammelt hus. Prøv deres hjemmelagde pasta eller risotto alla Milanese laget med safran og beinmarg.

Når du først er i dette området, tar du en tur innom Eataly og handler noen italienske godsaker med hjem. Den store butikken ligger på Piazza XXV Aprile, like ved Corso Como-området.

Andre steder som kan friste med italienske spesialiteter som du vil ta med deg i kofferten, er Peck, ikke langt fra det verdenskjente operahuset La Scala. Området er kjent for julekaken panettone, og dette er et sted man så absolutt bør kjøpe med seg denne fra.

SPISER DU FROKOST PÅ HOTELLET?

Det er ute på byen det skjer. En fylt cornetto og en deilig capuccino på en lokal kafé gjør dagen akkurat litt mer spennende. Det er da du ser livet på gaten. Det opereres med tre priser på kafeer og barer. Står du ved disken, betaler du minst. Sitter

CORSO COMO: Den mest trendy gågaten i Milano er et must å besøke på både dagtid og kveldstid.

PECK: Den eldste og mest kjente gourmetbutikken i Milano. Her finner du uendelige delikatesser du vil ha med deg hjem

PRADA: Mario Pradas første butikk fra 1913, i Galleria Vittorio Emanuele.

ANTICA TRATTORIA DELLA PESA: En av Milanos eldste restauranter, med tradisjonelle milanesiske retter.

du ved bord innendørs, betaler du litt mer, og sitter du ute, koster det mest. Det er uansett ikke snakk om ruin, så sitt der du ønsker å sitte.

Pasticceria Cucchi er et godt sted å se mennesker, og deres cornetto fylt med vaniljekrem er akkurat så god som den høres ut.

FØDT MED SOLBRILLER

Det første en milanese tar på seg når hen våkner, er et par designersolbriller. Slik kan det i alle fall virke, for uansett tid på døgnet, innendørs eller utendørs, så har de brillene godt plassert på nesen. Kanskje er det for ikke å la seg blende av det rød-oransje skjæret fra de enorme aperitivo-glassene som man kan skue over hele byen. For beboerne (og turistene) elsker sin aperitivo. Det er ikke bare en drink, men en seanse.

Milano er Campariens hjemby. Den bitre drikken serveres på mange forskjellige måter, og gjerne som en spritz (Campari/Aperol, musserende vin og soda), negroni (Campari, vermut og gin), americano (Campari, vermut og soda) eller den lokale drikken negroni sbagliato (som betyr feil negroni) som består av Campari, vermut, musserende vin og appelsinskive.

Når man bestiller et glass, vil man automatisk få en hel buffé av snacks som følge. Derfor er ikke aperitivo bare selve drinken, det er hele ritualet der man etter en lang arbeidsdag møter venner, familie eller kolleger og rister stresset av skuldrene for man går videre til middag.

Etter 12 på dagen er det helt innafør å sette seg ned på en piazza og ta en aperitivo-pause.

Bar Basso er selve institusjonen, men også Camparino er verdt et besøk. Dette steder er velplassert på Piazza Duomo, i det

legendariske bygget Galleria Vittorio Emanuele II, der blant annet den aller første Prada-butikken har ligget siden 1913.

I kanalområdet rundt Naviglio finner du mange aperitivisteder, men gjerne mest for ungdommen. Uansett er dette et koselig område å dra til når solen går ned.

Osteria Al Coniglio Bianco har klassiske retter som de gjør veldig godt, og er du der i sesongen der den hvite trøffelen er på menyen, bør du unne deg en porsjon pasta med høvlet trøffel. Nærmere himmelen kommer du ikke.

I samme bydel ligger en perle av et spisested. 142 Restaurant drives av kule Sandra Ciciriello, en jernkvinne i utelivsbransjen i Milano. Før drev hun en michelinrestaurant på Eataly. Hennes nye sted serverer også fine dining på høyt nivå. Du får moderniserte retter av meget høy kvalitet parett med deilige italienske viner. Dette er også et sted som

CAMPARINO: En historisk perle fra 1867 og Camparis fødested.

MOTEMEKKKA: I Milano finner du alt hva hjertet kan begjære av designermote, både fra italienske og internasjonale designere. Vintagebutikker med gamle godbiter er også et must å besøke om du er ute etter klassikere.

TERME MILANO DE MONTEL: I nærheten av fotballstadionen San Siro ligger dette vidunderlige spaet. Her får du en ferie i ferien!

Foto: Spa De Montel

142 RESTAURANT: Her kan du ta frokosten, brunchen, lunsjen, aperitiven, middagen og avslutte på nattklubben.

lager gourmetfrokost med bakst fra eget bakeri i bakgården. Sandra er ei dame med bein i nesa, og hun utmerker seg som en av de få kvinnelige restauratørene i byen. Mens du er i restauranten kan du også shoppe kule solbriller fra den lille butikken hennes. Shoppe, spise og drikke godt er jo den perfekte kombinasjonen, så hvorfor ikke?

LOKALE TIPS FRA SILJE

– Milano vil alltid være spesiell for meg, forteller Silje Sandberg (37), matinfluencer, kokebokforfatter og matspaltist i VG.

I to år studerte hun ved NABA, Nuova Accademia di Belle Arti i Milano.

– Det var der jeg for alvor forelsket meg i italienske råvarer og mat, der jeg drakk altfor mye vin og spiste aperitivo altfor

ofte. Det var der vi satt til langt på natt på små trattoriaer med summende stemning i bakgrunnen, omgitt av vakre fasader, historie og kunst overalt.

Hun bodde og studerte i Ticinese og Navigli, og det ble fort «hennes» Milano. Piazzaen ved Porta Ticinese var en fast samlingsplass på kveldstid. Folk kom dit med en øl eller et glass vin fra en av kneipene rundt, spilte musikk, skravlet og bare hang. Ikke noen arrangementer, bare god stemning og lokale folk, forteller Sandberg. – Jeg elsker også en rolig dag i Parco Sempione med medbrakt spekemat og ferskt brød fra bakeren. Rett og slett enkel lykke midt i byen.

Silje forteller at hun og studievennene brukte de ulike bydelene litt ut fra behov. – Aperitivo, drinker og bare se på folk rundt Navigli. Rolige søndagslunsjer tok vi i gamlebyen Brera, og spaserturer i

Porta Venezia når vi ville ha litt ro.

Jeg er veldig glad i Vineria Eretica og Mag Café som ligger midt i Milanos livligste bargate, og legendariske Bar Basso hvor negroni sbagliato ble født.

Byen har endret seg litt siden jeg bodde der når det kommer til mat, men det er noen steder jeg gledelig anbefaler. Erba Brusca, 28 Posti, Trattoria Trippa, Antica Trattoria della Pesa og Osteria Alla Concorrenza er skikkelig fine steder å spise. Og så må man innom Luini bak duomoen, en liten institusjon. Vi pleide å stå i kø midt på dagen for å få en varm panzerotto, sprø, fritert og fylt med ost og tomat. Perfekt lunsj på stående fot. Det kan bekreftes av Taras journalist. De lune halvmånene er verdt å stå i kø for, selv med hvit skjorte og flekkene det medfører.

Silje Sandberg fortsetter: – Panini med prosciutto, salame, porchetta, ost og

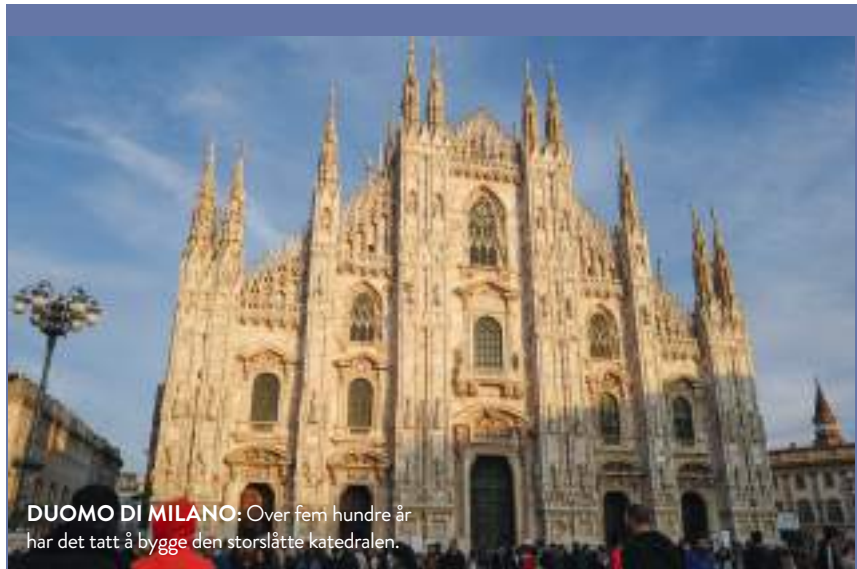
REISE

HOTEL MAGNA PARS: Lidenskapen for parfyme, kunst og gjestfrihet dannet grunnlaget da familien Martone lagde hotell i en gammel parfymefabrikk.

NEMI HOTEL: Lekkert fem stjerners luksushotell, kun 15 minutter å spasere fra sentrum.

DUOMO DI MILANO: Over fem hundre år har det tatt å bygge den storslåtte katedralen.

BAR BASSO: I denne baren ble drinken negroni sbagliato født, da eieren brukte prosecco i stedet for gin. Kjent som stedet der aperitivo-kulturen ble til.

grillde grønnsaker er et must etter klokken 13, og Gelateria Oasi har nydelig gelato. Mondeghili, de klassiske milanesiske kjøttbollene, og ossobuco med gremolata og risotto alla milanese er også blant favorittene mine.

Pinacoteca di Brera er et nydelig museum hvis man vil ha litt ro og vakker kunst, Pirelli HangarBicocca for moderne kunst, 10 Corso Como for en kaffe og shopping – og La Scala-operan er jo ikonisk. Vi har også vært på massevis av konserter på små klubbscener rundt i Milano og stadionturneer med de største på San Siro.

Silje elsker å gå rundt i de ulike bydelene når hun er i byen, for Milano føles som mange små byer i én.

– Mitt beste tips for å bli kjent med folk, er å dra til plassen ved Porta Ticinese på kveldstid eller slå av en prat

på et matmarked. Milaneseerne kan virke litt reserverte i starten, men de mykner fort opp, spesielt hvis du snakker om mat, vin eller fotball.

SLIK KOMMER DU TIL MILANO:

Både SAS, EasyJet og Norwegian flyr direkte fra Oslo lufthavn Gardermoen. Det går flytog og buss fra Malpensa flyplass og Linate flyplass til sentrum.

SLIK KOMMER DU RUNDT I MILANO:

Kjøp dagskort (bestem antall dager) for kollektivtrafikken. Du kan bruke samme kort på buss, trikk og metro.

Hva med utflukter ut av byen, Silje?

– Comosjøen er en time unna med tog, og det er helt magisk destinasjon. Ta båten mellom småbyene rundt sjøen, spis gelato og lat som du bor der.

Bergamo er også verdt turen, en liten perle med brosteinsgater, nydelig mat og roligere tempo. Vi reiste også til Bordighera for å få ro og skrive bacheloren vår ferdig. Denne lille byen som er rett ved grensen til Frankrike, er også verdt et besøk om man vil kjøre litt lenger. ■

HVOR BOR DU:

Casa Brera i hjertet av byen.
Nemi Hotel ligger mellom Porta Romana og Porta Venezia.
Magna Pars, hotel à parfum i Navigli.
Det finnes mange utleiemuligheter